

Skoliosrygg

Hitta i dokumentet

[Indikationer](#)
[Kontraindikationer](#)
[Modalitet](#)
[Patientförberedelser och säkerhet](#)
[Läkemedel/kontrastmedel](#)
[Strålskydd](#)
[Undersökningsprocedur](#)

[Utförande](#)
[Dokumentation](#)
[Patientens eftervård](#)
[Standardbilder](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Indikationer

Skolios, kontroll av skoliosvinklar.

Kontraindikationer

Modalitet

Detektor.

Patientförberedelser och säkerhet

Kontrollera ID och att rätt organ och rätt sida undersöks.

Läkemedel/kontrastmedel

Strålskydd

Allmänt strålskydd, [vårdriktlinje](#).

Patientgrupp	Undersökning	Effektiv dos (mSv)	Motsvarande tid bakgrundsstrålning
Vuxna	Skoliosrygg	0,17	2 månader
4-5 år	Skoliosrygg	0,11	6 veckor
0-48 månader	Skoliosrygg	0,10	5 veckor

Fråga fertila kvinnor 15 till och med 50 år om graviditet.
Använd gonadskydd för pojkar och män upp till och med 50 år.
Läs mer i vårdriktlinje om [gonadskydd och graviditet](#).

Undersökningsprocedur

Undersökningsproceduren är samma för vuxna och barn. Sidomarkering ska synas i bildfältet.

Utförande

Skolios, förstagsundersökning

Stående PA, frontal över bröst- och ländrygg. Liggande sidobilder över bröst- och ländrygg. Ev. stående sidobilder.

Skolioskontroll

Stående PA, frontal över bröst- och ländrygg. Stående sida på begäran, t.ex. postoperativ uppföljning.

Cristabilder:

-I Varberg tas alltid lågdos cristabild för bedömning om korrigeringsplatta behövs före skoliosbilderna.

-I Kungsbacka endast på begäran, se metodbeskrivning bäcken.

Undersökningen utförs stående i PA eller sittande AP på Ysio Max eller Multitom Rax med ett avstånd på 180 cm/300 cm.

Stående skolios

Förbered med patientstöd, raster 180/300 beroende på avståndet.

1. Positionera med fjärrkontrollen.
2. Patienten ska stå utan skor och byxor och positioneras med bröstkorgen mot patientstödet. Fötterna lätt isär och tårna ska peka rakt fram.
3. Mät TOD (Table Object Distance) – detektor till mitten av ryggraden. Skriv in TOD manuellt om avståndet 300 cm (detector – focus) används (går bra att hoppa över detta).

Blända ihop på bredden men aldrig på höjden.

4. Vinkla och lägg laserlinjen där första bilden ska börja.
5. Klicka på 1 på rörkåpan och det kommer upp en markering.
6. Vinkla och lägg laserlinjen i trochanter major-nivån.
7. Klicka på 2 på rörkåpan och det kommer upp en markering.

Nu är det klart för exponering

8. Roter, be patienten hålla andan. Tryck ner knappen och håll den nere tills exponeringen av sista bilden är klar. Det kan bli 2-4 bilder beroende på patientens längd. Direkt efter bildtagning sammanfogas bilderna.
9. Spara originalbilden.

Liggande skolios

Bildtagning liggande

Frontalbild liggande:

1. Patienten i ryggläge på bordet. Benen ska ligga rakt om möjligt och lätt böjda. Bäckenet ska ligga rakt.
2. Vinkla röret och lägg laserlinjen strax nedanför käkvinkeln. Klicka i 1 på rörkåpan.
3. Vinkla röret och lägg laserlinjen i trochanternivå. Klicka i 2 på rörkåpan.

Nu är det klart för exponering

4. Rotera, be patienten hålla andan. Tryck ner knappen och håll den nere tills exponeringen av sista bilden är klar. Det kan bli 2-4 bilder beroende på patientens längd. C7 halsryggen till och med symfyssen ska vara med på bilden. Höftlederna ska synas på bilden.

Sidobild liggande:

1. Patienten ska ligga på vänster sida med armarna framåt-uppåt. Axlar och höfter ska om möjligt bilda en rak linje.
2. Vinkla röret och lägg laserlinjen strax nedanför käkvinkeln. Klicka i 1 på rörkåpan.
3. Vinkla röret och lägg laserlinjen i trochanternivå. Klicka i 2 på rörkåpan.

Nu är det klart för exponering

4. C7 halsryggen till och med symfyssen ska vara med på bilden. Höftlederna ska synas på bilden. Skicka alla bilder till PACS.

Sittande skolios

1. Förbered med patientstöd, raster 180/300 beroende på avståndet.
2. Ta fram det mindre av patientstöden.
3. Ta bort handtagen och den extra förhöjningsplattan och ställ stödet bak och fram mot detektorplattan.
4. Kontrollera så att detektorplattan inte tar i patientstödet vid förflyttning upp och ner.
5. Ta bort ryggstödet på Mercadostolen.
6. Placera patienten bak och fram på stolen. Fäll upp armstöden så att patienten kan stödja sig.
7. Placera patienten med ryggen mot patientstödet och benen lätt lutade mot golvet.

Bilderna tas i AP

1. Positionera med fjärrkontrollen.
2. Patienten ska sitta utan byxor och positioneras med ryggen mot patientstödet. Patienten bör sitta så att lårbenen lutar nedåt mot golvet.
3. Mät TOD (Table Object Distanse) – detektor till mitten av ryggraden. Skriv in TOD manuellt om avståndet 300 cm (detector – focus) används.

Blända ihop på bredden men aldrig på höjden

4. Vinkla och lägg laserlinjen i käkvinkeln.
5. Klicka på 1 på rörkåpan och det kommer upp en markering.
6. Vinkla och lägg laserlinjen i trochanter major-nivån.

7. Klicka på 2 på rörkåpan och det kommer upp en markering.

Nu är det klart för exponering

8. Rotera, be patienten hålla andan. Tryck ner knappen och håll den nere tills exponeringen av sista bilden är klar. Det kan bli 2-4 bilder beroende på patientens längd. Direkt efter bildtagningen – sammanfoga bilderna.
9. Spara originalbilden.

Dokumentation

Utförande röntgensjuksköterska fyller i sitt ID.

Dokumentera allmänt strålskydd.

Dokumentera om avvikelse sker.

Bildkriterier/rekonstruktioner/bildbearbetning/arkivering

C7 halsryggen till och med symfysen ska vara med på bilden. Cristas övre kant ska ses i bilden. Höger- och vänstermärken ska synas i bilden. Vid behov – genomlys kort för att kontrollera inställning (Multitom Rax).

Om den sammanfogade bilden behöver justeras.

- För att ladda ner serien till composingkortet, gå via dokumentationsfliken. Dubbelklicka i serien.
- I Postprocessing-fliken – välj Open composing tool-symbolen.
- Start Composing och välj Spine, Longleg eller Long leg 2.
- Välj Spine algoritm för Scolios och Longleg för HKA.
- Bild 1 i serien går inte att justera.
- Klicka på pilarna för att justera till önskat korrigerat läge, pilarna med streck över, flyttar bildens kant uppåt och neråt. I Cut mode ser man bäst var linjen är.
- Spara den nya bilden. Justerad bild får en stjärna.

Granskande läkare ska spara en kopia av utritade skoliosvinklar i PACS.

Patientens eftervård

Standardbilder

Stående frontal

Stående sida

Liggande bröstryggssida

Liggande ländryggssida

Uppdaterat från föregående version

2023-06-20: Årlig uppdatering. Ändring i "Utförande" om cristabilder. Lagt till avsnitt om "Liggande skolios". Ändrat angående vinkling av laserlinje.

2022-06-14: Årlig uppdatering utan ändring.

2020-01-13: Allmän uppdatering. Stråldostabell

2019-10-28: Årlig uppdatering utan ändring.

Uppdaterad pga. nya skelettlab.